

[96]
E+9

M.COM. (First Semester) Examination (CBCS)
MANAGEMENT CONTROL SYSTEM -I – PB01ECOM21
 (for new students)

Time: 10:00 am to 1:00 pm

Total Marks: 70

Date: 26-10-2018, Friday

Notes: Figures to the right indicates full marks of the questions.

SECTION - I

- Q.1 (a)** Define Management Control System and distinguish between management control and strategic planning. (8)
- Q.1 (b)** The expenses budget for production of 10,000 units in the factory are furnished below: (10)

No.	Particulars	Per unit (Rs.)
1	Material	70
2	Labour	25
3	Variable Overheads	20
4	Fixed Overheads (Rs. 1,00,000)	10
5	Variable Expenses (Direct)	05
6	Selling expenses (10% Fixed)	13
7	Administrative Expenses (50,000)	05
8	Distribution Expenses (20% Fixed)	07
Total cost per unit		155

Prepare a flexible budget for the production of 6,000 units and 8,000 units.
 Assume that administrative expenses are rigid for all levels of production.

OR

- Q.1 (a)** What is reporting? Discuss the requisites of good report. (8)
- Q.1 (b)** Clarify the concept of budgeting. Explain the various types of budget with illustrations. (10)
- Q.2** Distinguish between data and information and explain various methods of data processing. (17)

OR

- Q.2** Discuss the role of computer in accounting and state the auditing problems in EDP records. (17)

SECTION - II

- Q.3** What is Responsibility Accounting? Explain cost center and investment center in detail. (18)

OR

- Q.3** Define performance appraisal and elaborate its techniques with illustrations. (18)
- Q.4** Elaborate the significance and scope of management audit. (17)

OR

- Q.4** State the objectives of management audit and discuss its problems. (17)

(3)

(P.T.O.)

[96]
४५M.COM. (First Semester) Examination (CBCS)
MANAGEMENT CONTROL SYSTEM-I – PB01ECOM21
(for new students)Time: 10:00 am to 1:00 pm
Total Marks: 70

Date: 26-10-2018, ફેન્ડાજ

નોંધ: જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા મ્રણના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - ૧

પ્ર.૧ (અ) સંચાલકીય અંકુશ પદ્ધતિ વ્યાખ્યાપિત કરી સંચાલકીય અંકુશ અને વ્યુહાત્મક આપોજન વચ્ચેનો (૮) તફાવત આપો.

પ્ર.૧ (બ) ફિક્ટરીમાં ૧૦,૦૦૦ એકમોના ઉત્પાદન માટેનાં અંદાજીત ખર્ચ નીચે પ્રમાણો આપેલ છે. (૧૦)

વિગત	એકમદીઠ(રૂ.)
૧. માલસામગ્રી	૭૦
૨. મજૂરી	૨૫
૩. ચલીત શિરોપરી ખર્ચ	૨૦
૪. સ્થિર શિરોપરી ખર્ચ (રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦)	૧૦
૫. ચલીત ખર્ચ (રીધા)	૦૪
૬. વેચાણ ખર્ચ (૧૦%સ્થિર)	૧૩
૭. વહીવટી ખર્ચ (૫૦,૦૦૦)	૦૪
૮. વિતરણ ખર્ચ (૨૦%સ્થિર)	૦૭
એકમ દીઠ કુલ પડતર	૧૫૫

૬,૦૦૦ અને ૮,૦૦૦ એકમોના ઉત્પાદને પરિવર્તનશીલ અંદાજીપત્ર તૈયાર કરો. ઘટકો પ્રમાણો એકમદીઠ પડતર પણ દર્શાવો. ઉત્પાદનના તમામ સ્તરે વહીવટી ખર્ચ સરખા છે.

અથવા

પ્ર.૧ (અ) અહેવાલ એટલે શું? સારા અહેવાલની જરૂરીયાતોની ચર્ચા કરો. (૮)

પ્ર.૧ (બ) અંદાજીપત્રનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો. અંદાજીપત્રના જુદા જુદા મફકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૦)

પ્ર.૨ તૃટા અને માહિતી વચ્ચેનો તફાવત આપો અને તૃટા પ્રોસેસીંગની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. (૧૭)

અથવા

પ્ર.૨ હિસાબોમાં કોમ્પ્યુટરના ફાળાની ચર્ચા કરો અને EDP રેકૉર્ડસમાં ઓડિટીંગની સમસ્યાઓ જણાવો. (૧૭)

વિભાગ - ૨

પ્ર.૩ જવાબદારીલક્ષી હિસાબી એટલે શું? પડતર કેન્દ્ર અને રોકાણ કેન્દ્રને વિસ્તૃત સમજાવો. (૧૮)

અથવા

પ્ર.૩ કામગીરી મૂલ્યાંકનને વ્યાખ્યાપિત કરી તેની પદ્ધતિઓ ઉદાહરણ સહીત સમજાવો. (૧૮)

પ્ર.૪ સંચાલકીય ઓડીટનું મહત્વ અને તેના કાર્યોને વિગતવાર સમજાવો. (૧૭)

અથવા

પ્ર.૪ સંચાલકીય ઓડીટના હેતુઓ જણાવી તેના પ્રણોની ચર્ચા કરો. (૧૭)